

ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ... ΤΟ ΚΑΣΤΡΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟ ΤΗΣ ΣΕΡΙΦΟΥ

Η Μονή Ταξιαρχών βρίσκεται κοντά στο χωριό Γαλανή. Το φρουριακής αρχιτεκτονικής καστρομονάστηρο βρίσκεται 10 χλμ ΒΑ του λιμανιού (Λιβιάδι) και 10 χλμ Α της Χώρας. Αν και υπάρχει κάποια σύγχυση σχετικά με τον ακριβή χρόνο της ίδρυσης της Μονής, επικρατεί η άποψη ότι χτίστηκε το 1572. Βέβαιο όμως είναι ότι ξαναχτίστηκε το 1659 αφού είχε υποστεί καταστροφές όπως αναφέρεται σε επιγραφή που υπάρχει στην είσοδό της.

«Του καιρό του πολέμου της Κύπρου (1570-1572) ιδρύθηκε η Μονή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών στην οποία περιήλθαν αρχικά τα μεγάλα αγροκτήματα των Ενετών και αργότερα (1653) «η προ αιώνων διαλυθείσα Μονή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου... μετά των υποστατικών και

παρακολουθημάτων αυτής.» (Κώδικς Μονής Ταξιαρχών και έγγραφα των Προυχόντων της νήσου).

Το Μοναστήρι αποκτά οικονομική δύναμη, πρωτοστατεί στο εμπόριο, ρυθμίζει τιμές προϊόντων, μετρικές μονάδες ενώ παράλληλα ενισχύει τους κατοίκους της Σερίφου τόσο θρησκευτικά όσο και μορφωτικά.

Το 1617, στους χώρους του, ιδρύθηκε αλληλοδιδασκτικό σχολείο, με διδασκάλους τους ίδιους τους μοναχούς, και μεγαλύτερους μαθητές το οποίο λειτούργησε ως το 1911.

Το κτίριο της Μονής έχει φρουριακό χαρακτήρα και είναι κατασκευασμένη με ψηλό περίβολο, έχει μία μόνο είσοδο στη δυτική πλευρά σε ύψος τεσσάρων (4) μέτρων. Τα πρώτα χρόνια η σκάλα της εισόδου ήταν ξύλινη την οποία και μάζευαν οι μοναχοί όταν αντιμετώπιζαν κίνδυνο κουρσάρικης επιδρομής. Στη βόρεια πλευρά του περιβόλου υπήρχαν πολεμίστρες, ενώ στις τέσσερις γωνίες του υπήρχαν πύργοι (σκοπιές-παρατηρητήρια).

Η κατασκευή αυτή του μοναστηριού οφείλεται στο γεγονός ότι ο πλούτος της Μονής είχε αποκτήσει μεγάλη φήμη, προσελκύοντας τους πειρατές, τους οποίους οι μοναχοί ήταν αναγκασμένοι να πολεμούν. Πάνω από την ξύλινη πόρτα της εισόδου του μοναστηριού σώζεται μια σχισμή από την οποία οι μοναχοί περιέλουζαν με καυτό λάδι τους κουρσάρους. Μάλιστα οι ντόπιοι λένε ότι τα πορτάκια των κελιών ήταν κατασκευασμένα τόσο χαμηλά

ώστε αν οι εχθροί κατάφεραν να περάσουν από την πύλη, όταν θα προσπαθούσαν να μπουν στα κελιά να έσκυβαν τόσο, όσο να μπορούσαν οι μοναχοί από μέσα να τους χτυπήσουν στο κεφάλι πριν προλάβουν να το σηκώσουν.

Στο εσωτερικό της Μονής υπάρχουν πέτρινα σκαλιά που οδηγούν στη βορινή ταράτσα. Γύρω από την εκκλησία σε δυο ορόφους υπήρχαν κελιά στα οποία ζούσαν γύρω στους 60 μοναχούς που φρόντιζαν την περιουσία του μοναστηριού.

Οι πειρατικές επιθέσεις κατά της Μονής ήταν συνεχόμενες για πολλά χρόνια. Μάλιστα ένας από τους ηγούμενους της, ο Καλλίνικος Γρυπάρης είχε συντάξει έγγραφο στο οποίο περιγράφονται οι επιδρομές πειρατών για λαφυραγώγηση του μοναστηριού των Ταξιαρχών. Για

τις φοβερές αυτές καταστροφές, ο Κρητικός ποιητής
Μαρίνος Τζανές γράφει:

Μόνο σας λέω κλάψετε για τη
Χριστιανοσύνη
Για ταύτα όλα τα νησιά στο κρίμα
όπου γίνη.
Αν στέκουν με τσ' Αγαρηνούς και με
τους Φράγκους λάχουν
Εις όποια χέρια τύχουσι, ταυ' οι
Ρωμαίοι τάχουν

.....
Φθάνουν στη Σέρφο κάτεργα και
βγαίνουν πολεμάρχοι
Και τα καντήλια τ' άργυρα παίρνουν
του Ταξιάρχη

.....
Δυο καλογέροι 'πήγασι ομπρός στο γενεράλε
Και του 'πανε, για τσ' εκκλησιές είδησ' αφέντη
βάλε.
Κι εκείνος ως το γροίκησε είπεν ογιά να πιάσουν
Τους καλογέρους τους φτωχούς να τους
αλυσιδιάσουν

.....
Η Βενετιά τον έστειλε τους Τούρκους να γυρεύει.
Τους ορθοδόξους Χριστιανούς γιάνα να τους
παιδεύει;
Κι από τα κούρσα των νησιών ήτονε φορτωμένοι
Κι από τ' αναστενάγματα ήτονε βαρεμένοι

.....
Κι αφού εσηκωθήκασι κι από δεκεί κινούσι
Τα κρίματα που κάμασι όλα τσ' ακολουθούσι

.....
Πολλότατοι ποθάνασι τη νύχτα κι επιγιήκαν
Κι οι καλογέροι εις την γην με τα καντήλια βγήκαν
ομάδι, κι εγλυτώσανε, θαύμασμα το κρατείτε,

πώς τὸ ἐπνίξε ὁ Μιχαὴλ ξεύρετε καὶ θαρρεῖτε.

Ἡ μονὴ εἶναι αφιερωμένη στους Ἀρχάγγελους Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, που εἶναι καὶ οἱ προστάτες τοῦ νησιοῦ. Λέγεται ὅτι τὸ 1447 χτίστηκε ἓνα μικρὸ ἐκκλησάκι με γραμμένη αὐτὴ τὴν ἡμερομηνία σε μιὰ πλάκα ἣ ὁποία ἀργότερα ἐντοιχίστηκε στὸν καινούριο ναό.

Μια ἱστορία λέει ὅτι ἓνα κυπριακὸ πλοῖο ξεφεύγοντας ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἄραξε στὸν Πλατὺ Γυαλὸ). Τὸ πλοῖο μετέφερε τὴν εἰκόνα τοῦ Ταξιάρχη. Ὁ καπετάνιος χάρισε τὴν εἰκόνα στὸ μικρὸ ἐκκλησάκι. Ἡ εἰκόνα θεωρεῖται θαυματουργή καὶ

ἔχει κάνει πασίγνωστο τὸ μοναστήρι σε Ἑλλάδα καὶ ἐξωτερικὸ.

Ὁ ναὸς εἶναι τρίκογχου ρυθμοῦ, μονόκωρου με τρούλο. Τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κοσμοῦσαν τοιχογραφίες, μέρος τῶν ὁποίων σώζεται σήμερα, που φιλοτέχνησε ὁ Εὐμ.

Σκορδίλης.

Ἀπεικονίζουν τὴν πάλη τοῦ Ἀρχάγγελου με τὸ θηρίο τῆς Ἀποκάλυψης, τὸ Δράκοντα, που καταπίνει βασιλεῖς καὶ ἐπισκόπους. Ἀξιοθαύμαστα στὴ μονὴ εἶναι ἡ μαρμαροστρωμένη αὐλὴ με τὸ δικέφαλο αετὸ (1659), τὸ τέμπλο τοῦ ναοῦ καὶ ὁ Ἀλεξανδρινὸς ἐπιτάφιός τῆς. Σήμερα εἶναι μοναστήρι. Στους θησαυροὺς τῆς Μονῆς

υπάρχουν αξιόλογα λατρευτικά σκεύη, χειρόγραφα και ο Ιερός Κώδικας του 1754. Το 1909 ιδρύθηκε στη Μονή και βιβλιοθήκη.

Στο κέντρο της αυλής, υπήρχε υδροδεξαμενή την οποία χρησιμοποιούσαν οι μοναχοί για να ποτίζουν τα αμπέλια και τις υπόλοιπες καλλιέργειες της Μονής. Η δεξαμενή υπάρχει και σήμερα, μόνο που είναι σφραγισμένη για λόγους ασφαλείας. Γύρω από το καστρομοναστήρο λειτουργούσαν καμίνια στα οποία κατασκευάζονταν η μεγαλύτερη ποσότητα πήλινων του νησιού. Η Μονή Ταξιαρχών είχε στην κατοχή της τρικάταρτο καΐκι με το οποίο διακινούσαν τα προϊόντα που παρήγαγαν, όχι μόνο στη Σέριφο αλλά και σε άλλα νησιά των Κυκλάδων.

Κάθε χρόνο στις 8 Νοεμβρίου γίνεται μεγάλο πανηγύρι προς τιμήν των Πολιούχων του νησιού με παραδοσιακό γεύμα που παραδίδεται στην Τράπεζα του μοναστηριού.

Πληροφορίες για το μοναστήρι υπάρχουν στο διαδίκτυο, σε τραγούδια, μύθους, παραδόσεις και βιβλία όπως το βιβλίο «Σέριφος, ελκυστική και αναλλοίωτη στο πέρασμα των χρόνων...» του Μάνου Νεόφυτου.

Για τη Μονή Ταξιαρχών εργάστηκαν οι μαθητές:

Μαρία – Κωνσταντίνα Μαγουλά Α' Γυμνασίου

Μποφίλιος Δημήτρης Α' Γυμνασίου

Λαράκου Μαριγκλέντ Β' Γυμνασίου

Μποφίλιου Γεωργία Β' Γυμνασίου

Ρώτα Σοφία Γ' Γυμνασίου

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τον Πατέρα Μακάριο, ηγούμενο της Μονής, καθώς και τους κατοίκους της περιοχής για τις πολύτιμες πληροφορίες και την βοήθειά τους.